

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Základní škola Ostrava, Zelená 42

Zelená 42, 702 00 Ostrava

Identifikátor školy: 600 145 131

Zřizovatel: Město Ostrava, Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz, Prokešovo nám.

Školský úřad Ostrava, Matiční 20, 702 00 Ostrava

Termín konání komplexní inspekce: 10. – 13. říjen 2000

Čj.	146 391/00-05043
Signatura	kn6cu111

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Ostrava, Zelená 42 je úplnou základní školou s 24 třídami 1. a 2. stupně. V době inspekce ji navštěvovalo 595 žáků. Součástí školy je školní jídelna s kapacitou 600 jídel a školní družina. Školní družina je umístěna v budově v ulici 28. října. Škola je zálohovanou organizací.

V 1. - 9. ročníku jsou žáci vzděláváni podle programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2.

První funkční období rady školy vypršelo. Volby nových členů rady školy – z řad zákonných zástupců a pedagogických pracovníků školy - se uskutečnily počátkem tohoto školního roku. Členové rady školy, kteří budou zastupovat zřizovatele, byli zřizovatelem jmenováni v průběhu komplexní inspekce. Rada školy zatím nezahájila v novém funkčním období činnost.

Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz dosud nenaplnil ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, jelikož nestanovil obecní vyhláškou spádový obvod školy.

Souběžně s komplexní inspekcí probíhala kontrola k problematice dodržování zásady rovných práv mužů a žen ve výchovně vzdělávacím procesu. Proběhly řízené pohovory s vedením školy a s žáky 9. ročníku. Žáci byli sledováni během hospitovaných hodin, byla prostudována dokumentace školy.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Byly navštíveny hodiny českého jazyka všech přítomných vyučujících v 6. až 9. ročnících. Úroveň zhlédnutých hodin byla vyrovnaná, převážná část hodin byla hodnocena jako průměrná, dvě hodiny jako pouze vyhovující.

Týdenní hodinové dotace českého jazyka byly stanoveny v nejnižších hodnotách a korespondovaly s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola. Tematické plány byly vypracovány v souladu s učebními osnovami, mnohdy však neadresně vůči jednotlivým třídám a jen v obecné rovině. Pro integrované žáky byly vytvořeny individuální učební plány, reedukace žáků s dysfunkcemi probíhá v hodinách individuální výuky, individuální práce s těmito dětmi v hodinách jazyka českého nebyla ve větší míře zaznamenána.

Škola nabízí v oboru český jazyk volitelný předmět Seminář z českého jazyka, tak je i řešena příprava žáků 9. ročníku na přijímací zkoušky. Základní ukazatele v oblasti plánování a přípravy výuky českého jazyka byly splněny. Kontinuita výuky předmětu v jednotlivých ročnících je zajištěna.

Všechny navštívené učitelky splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti. Hospitace potvrdily převážně dobrou metodickou i odbornou připravenost vyučujících založenou na zkušenosti a v některých případech až na rutinních postupech. Předmětovou komisi českého jazyka na 2. stupni tvoří čtyři vyučující, na 1. stupni je problematika českého jazyka řešena v rámci jednoho metodického sdružení. Tematika projednávána na schůzkách metodických orgánů se dle předložených zápisů týká především organizačních záležitostí, méně již metodické nebo výukové problematiky. V metodických orgánech chybí systém pedagogické a

metodické osvěty, v hodinách nebylo zaznamenáno praktické užití moderních pedagogických postupů. Je vytvořen systém pravidelného prověřování znalostí žáků, jsou stanoveny počty i forma kontrolních prací. Žákovské písemnosti procházejí kontrolou, hodnocením a následnými opravami.

Vybavenost učeben a dalších výukových prostorů školy je na standardní úrovni. Výuka předmětu probíhala především v kmenových třídách, které však neposkytovaly dostatečné podmínky pro veškeré zvolené vyučovací metody a formy, především chyběly didaktické pomůcky, lexikální potřeby, názorná nástěnná systematizace předmětu. Výuka předmětu je zajištěna běžnými vhodnými, ale už značně opotřebovanými pomůckami lexikálního a odborného charakteru. K dispozici je běžná audiovizuální či didaktická technika, v hodinách však nebyla užitá. Z didaktických pomůcek byly v hodinách použity učebnice a doplňková četba. V hodinách chyběly lexikony, a to i v případech, kdy třída řešila sporný gramatický jev, či výklad cizího slova. Velmi málo se pracovalo na tabuli.

Dělení tříd na skupiny je zavedeno pouze ve volitelných předmětech seminář z českého jazyka. Po organizační stránce u vyučujících převládala rutinní zběhlost, založená na frontálním způsobu vedení výuky, což se odrazilo na značné pracovní vytíženosti učitelek, ale hlavně na pasivitě převážné části žáků. Výuka byla řízena srozumitelnými pokyny, sled a výběr informací byl v zásadě přiměřený náročnosti učiva. I když se na 2. stupni jednalo o třídy s vysokým počtem integrovaných žáků, neprojevila se snaha o individuální přístup k méně zdatným nebo pomalejším žákům. Ani žákům s rychlejším tempem práce nebyla věnována náležitá pozornost. Učitelky sledovaly během vyučovacího procesu především cíl výuky, ne ve všech třídách byl ovšem splněn, velmi často nezbýval časový prostor na shrnutí učiva a závěrečné hodnocení práce třídy se zaměřovalo spíše na aktivitu či pasivitu jednotlivých žáků. Organizace hodin umožňovala velmi malý podíl samostatné práce, žáci byli vedeni k logickému odvozování a zdůvodňování, ale vždy podle pokynů učitelů. V hodinách byly použity tradiční formy vyvozování, výkladu, zadávání individuálních úkolů. Žáci nebyli vedeni ke spolupráci a práci v diskusních skupinách. Jednou sice pracovali ve dvojicích, efektivita však ani tehdy nebyla zřetelná. Pozornost se učitelky snažily zajišťovat především slovními pobídkami, v několika případech byla užitá negativní motivace. Chyběly relaxační chvíle, ani pracovní aktivity nebyly ve všech třídách střídány tak, aby žáci alespoň měnili pracovní polohy. Učivo bylo interpretováno správně, příklady při uvádění učiva byly promyšlené a funkční. Grafická úroveň zápisů na tabuli a vedení zápisů v žákovských sešitech byly na dobré úrovni. Oslovení žáci prokazovali snahu a prokázali dobré znalosti. Učitelky vedly žáky k vhodným pracovním návykům. Ne vždy dávaly přednost pozitivnímu hodnocení žákovských výkonů. Činnosti většinou nebyly (až na výjimky při jazykovém rozboru a čtení) spojeny s dílčí nebo shrnující klasifikací.

Ne ve všech hodinách byli žáci aktivizováni vstupními motivačními metodami, ani další posilování pozornosti při změnách činností nebylo pravidlem. V této problematice nebyly mezi vyučujícími rozdíly. Žáci byli vyučujícími kontrolováni a opravováni, nemohli si však zpětně porovnat výsledky mezi sebou. Analýza chyb byla prováděna, žáci byli vedeni ke zdůvodňování správných tvarů. Velké problémy se projevily v respektování didaktických zásad aktivity žáky, v dodržování principu názorné výuky a se zásadou individuálního přístupu k jednotlivým žákům.

Dohodnutá pravidla jednání byla žáky přijata. Žáci měli možnost vyjádřit vlastní názor, v hodinách však nebyly připraveny podmínky pro jejich souvislý slovní projev ani pro podnětnou interakci. Vyjadřování vyučujících, jejich pohotovost a jazyková správnost byla velmi dobrá. Totéž se týká i jejich neverbálních projevů. U všech vyučujících byla znatelná snaha o citlivý přístup, osobnost žáků byla respektována. Kázeňské problémy v době inspekční

návštěvy nebyly zaznamenány, u žáků převládal kladný vztah k výuce i k vyučujícím.

Při výuce českého jazyka byly podmínky, ve kterých výuka probíhala, hodnoceny jako průměrné. V oblasti motivace a hodnocení byla podceněna úloha úvodní motivace a průběžné aktivizace žáků. V oblasti interakce a komunikace se projevil především menší prostor pro diskusi, zcela převládala osobnost vyučujících a jejich postoje. Problematika plánování a přípravy výuky je, vzhledem ke značně formálním tematickým plánům, hodnocena jako průměrná. V oblasti organizace a užitých vyučovacích forem a metod se projeví rezervy ve vnitřní diferenciaci třídy, v malém respektování individuálního tempa žáků, převládalo frontální vyučování.

Po shrnutí jednotlivých atributů byla úroveň výuky českého jazyka hodnocena jako průměrná.

Občanská výchova

Časová dotace pro výuku občanské výchovy odpovídala učebním plánům. Předmět je vyučován jedním odborně a pedagogicky způsobilým vyučujícím, který, i když ke dni inspekce neměl praxi delší dvou měsíců, prokázal přehled a zdatnost v dané problematice.

Vyučování probíhalo v kmenových třídách, jejichž nedostatkem bylo nevyužití didaktických pomůcek, zvláště příslušných map a atlasů. Prostředí tříd bylo podnětné a estetické.

K řešení některých úloh pro domácí nebo školní přípravu byla zadávána problematika aktuálního domácího i světového dění, žáci mohli čerpat z encyklopedií, denního tisku i moderních médií. Kromě frontálních forem výuky byly žákům předkládány k řešení různé problémové úlohy, nejaktuálnější události a jejich vzájemné souvislosti. Učitel pracoval především frontální metodou s individuálním oslovováním žáků, proto jeho snaha zaktivizovat třídu mnohdy narážela na pasivitu některých žáků.

V průběhu sledovaných vyučovacích hodin nebyly využívány učební texty a učebnice, látka byla podána formou výkladu a následná interpretace vycházela ze zápisu na tabuli.

Při výuce byla využita nejen vstupní motivace, ale i během dalších činností byla pozornost posilována aktualizací a rozhovory. V hodinách probíhalo ověřování učiva, žáci byli za své výkony hodnoceni i klasifikováni z pozitivního hlediska. Komunikace probíhala zvláště u starších žáků v atmosféře důvěry a pochopení, žáci měli možnost se vyjádřit, dotazovat a často využívali i dostatečného prostoru k rozvoji svých komunikačních dovedností. Nebyly zaznamenány žádné projevy nežádoucího chování.

Podmínky, ve kterých probíhala výuka občanské výchovy, byly hodnoceny jako průměrné. Proběhla zdařilá úvodní motivace i průběžná aktivizace žáků. V oblasti interakce a komunikace se projevil prostor pro diskusi, převládala však osobnost učitele, v centru aktivity nebyli žáci ani jejich postoje. Problematika plánování a přípravy byla hodnocena jako velmi dobrá především díky adresným a propracovaným tematickým plánům. V oblasti organizace a užitých vyučovacích forem a metod se projeví rezervy ve vnitřní diferenciaci třídy, v malém respektování individuálního tempa žáků, převládalo frontální vyučování. Úroveň výuky občanské výchovy byla hodnocena jako průměrná.

Matematika

Týdenní časová dotace v matematice odpovídá schválenému učebnímu plánu. Členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s učebními osnovami realizovaného vzdělávacího programu. Z tematických plánů vyplývá, že je zajištěna kontinuita výuky předmětu a mezi jednotlivými ročníky nedochází k obsahové duplicitě učiva. Žákům 8. a 9. ročníku byl nabídnut volitelný

předmět Matematické praktikum. Stanovené výukové cíle odpovídají aktuálnímu složení tříd, perspektivní a bezprostřední příprava pedagogů je v souladu s učebními osnovami. Předmětová komise a metodické sdružení se při svých jednáních zabývají organizačními záležitostmi (např. organizací a zajištěním účasti žáků v matematických soutěžích), kontrolou plnění tematických plánů a vypracováním čtvrtletních kontrolních písemných prací shodných pro celý ročník a vyhodnocením jejich výsledků. Vyučující jsou informováni o žácích se specifickými vývojovými poruchami učení. Plánované cíle jsou v souladu se zásadou soustavnosti.

Matematiku ve škole vyučuje pět odborně a pedagogicky způsobilých pedagogů s dlouholetou praxí. Výuka probíhá ve třídách, které jsou vybaveny klasickým školním nábytkem. Učebny podle subjektivního posouzení odpovídají psychohygienickým zásadám, mají různou kvalitu estetické úpravy. Žákům jsou školou zapůjčeny učebnice schválené MŠMT ČR, učitelé využívají pro výuku Sbírkou úloh. Kabinet matematiky je dostatečně vybaven názornými učebními pomůckami a kalkulátory.

Vyučující měli stanoveny výukové cíle. Řídili vyučování podle jasných a srozumitelných pravidel. Výběr, sled a množství informací byl přiměřený náročnosti učiva a věku žáků. Žáci při výuce navazovali na předchozí vědomosti. Hodiny měly organizační formu hromadného vyučování, byly použity převážně vyučovací metody vysvětlování a písemného procvičování. Učebnice sloužily žákům jako sbírka úloh, v jedné hodině byl formálně použit zpětný projektor. Stavba většiny hodin neposkytovala žákům dostatek prostoru pro samostatné a aktivní učení a vyjadřování vlastního názoru. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

Žáci byli ve většině hodin seznámeni s výukovým cílem. Učitelé prověřovali výchozí znalosti, používali motivačních výzev, obvykle pozitivně průběžně hodnotili dosahované výsledky. Frontální opakování bylo zaměřeno na pochopení vztahů, klasifikace byla objektivní a učitelé zdůvodněná. Při práci byla žákům poskytována pomoc, zadávané úkoly byly přiměřené. Některé hodiny postrádaly závěr s hodnocením výkonu žáků a analýzou nejčastějších chyb.

Interakce a komunikace probíhala podle stanovených pravidel. Přes dominantní postavení učitelé respektovali osobnost žáků, ne vždy byl vytvořen dostatečný prostor pro diskusi. Verbální a neverbální projevy učitelů byly zpravidla na dobré úrovni. Během hospitací nebyly pozorovány výrazné projevy nežádoucího chování. Část žáků měla k výuce pozitivní vztah.

Plánování a příprava výuky vzhledem k vzdělávacímu programu a podmínkám, v nichž výuka probíhala, byly hodnoceny jako průměrné, personální, materiální a psychohygienické podmínky jako velmi dobré, účelnost a vhodnost organizace výuky, použité metody a formy práce jako průměrné, účinnost motivace a způsob hodnocení žáků jako průměrné, úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy jako průměrná.

Celkově byla kvalita vzdělávání ve sledovaných hodinách matematiky hodnocena jako průměrná.

Fyzika

Porovnáním učebních plánů, rozvrhu vyučovacích hodin a zápisů v třídních knihách bylo zjištěno, že týdenní časová dotace odpovídala realizovanému učebnímu plánu. Učební osnovy byly vyučujícími rozpracovány do rámcových tematických plánů, které počítaly s konáním dostatečného počtu laboratorních úloh. Při plánování nedošlo k obsahové duplicitě učiva, kontinuita výuky mezi jednotlivými předměty byla zajištěna. Příprava učitelek byla v souladu s učebními osnovami, plánované cíle byly v souladu se zásadou soustavnosti. Vyučující byly informovány o žácích se specifickými vývojovými poruchami učení.

Učitelky splňovaly podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Většina sledovaných hodin

byla vyučována v odborné učebně, která podle subjektivního posouzení odpovídala psychohygienickým zásadám. Učebna je pro výuku fyziky vhodně a účelně vybavena, kabinet má k dispozici dostatečné množství funkčních demonstračních pomůcek a žákovských experimentálních soustav. Žáci používají učebnice se schvalovací doložkou MŠMT ČR. Učebna byla funkčně vyzdobena nástěnnými materiály s fyzikální tematikou.

Vyučování bylo vedeno podle pravidel, která byla většinou srozumitelná. Všechny hodiny měly organizační formu hromadného vyučování. Vyučující navazovaly na probrané učivo a sledovaly, aby žáci dosáhli vytčené didaktické cíle. Dominující metodou byla metoda informačně receptivní, doplňovaná více či méně zdařile předvedenými názornými demonstračními ukázkami. Žáci využívali učebnice ojedinele. V hodinách byl využit zpětný projektor. V průběhu vyučování byl vytvořen malý prostor pro samostatné a aktivní učení. Organizace výuky nedostatečně umožňovala žákům pracovat vlastním tempem. Kooperativní techniky učení nebyly ve sledovaných hodinách uplatněny. V některých vyučovacích hodinách byl čas málo efektivně využit. Samostatná aktivita žáků byla navozována v nedostatečné míře. Probírané učivo bylo v souladu se současným stavem teorie a praxe, učivo bylo zpravidla interpretováno věcně správně.

Vyučující seznamovaly žáky s cílem a stavbou hodin. Při výkladu učiva vyučující uváděly příklady z praxe. Kárání žáků v některých hodinách převažovalo nad pozitivním posilováním a pochvalou. Otázky při frontálním opakování byly zaměřeny na pamětní zvládnutí učiva a na pochopení vztahů a souvislostí. Žáci byli učitkami kontrolováni a opravováni. Úkoly v zadaných kontrolních testech byly přiměřené, klasifikace byla spravedlivá a zdůvodněná. Většina hodin postrádala závěr s hodnocením výkonu žáků a analýzou nejčastějších chyb.

Pravidla spolupráce a komunikace mezi učitkami a žáky byla většinou žáků respektována. Prostor pro diskusi byl malý, komunikativní schopnosti žáků nebyly dostatečně rozvíjeny, podmínky výuky byly málo příznivé pro vzájemnou spolupráci mezi žáky. Verbální a neverbální komunikace vyučujících byla na průměrné úrovni. Závažné projevy nežádoucího chování nebyly pozorovány. Žáci měli k výuce ambivalentní vztah.

Ve sledovaných hodinách fyziky byla kvalita plánování a přípravy výuky hodnocena jako velmi dobrá, personální, materiální a psychohygienické podmínky jako velmi dobré. Účelnost a vhodnost organizace výuky a použitých forem a metod práce byly hodnoceny jako průměrné, stejně jako účinnost motivace a způsob hodnocení žáků ve vyučování. Úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a vyučujícími byla hodnocena jako pouze vyhovující.

Celkově byla kvalita vzdělávání ve sledovaných hodinách fyziky hodnocena jako průměrná.

Anglický jazyk

Tříhodinová týdenní dotace zavedená ve všech ročnících, v nichž je cizí jazyk vyučován, odpovídá vzdělávacímu programu Základní škola.

Tematické plány (jde ve většině případů o fotokopie či přepis obsahu používané učebnice) nereflktují v dostatečné míře dosaženou úroveň tříd. V 4. ročníku je využíván vzorový tematický plán z učebnice Angličtina pro 4. ročník autorky Zahálkové. Po ukončení 4. ročníku bude proto třeba zajistit, aby nedocházelo k duplicitě učiva v 5. ročníku, v němž se přechází na první díl učebnice Project English. Tematické plány předložené v průběhu inspekce neprokazují, že učivo tří etap vzdělávacího programu bylo rozděleno do jednotlivých ročníků. V řadě případů proto došlo k přesunům učiva mezi jednotlivými etapami vzdělávacího programu Základní škola. Bez okamžitých promyšlených úprav tematických plánů nebude v některých třídách do konce 9. ročníku probráno učivo, jež je uvedeno ve vzdělávacím

programu Základní škola. I když jsou přesuny učiva, jsou-li promyšlené a zdůvodněné, možné, je třeba mít na paměti, že při přesunech většího rozsahu by mohli být poškozeni žáci, kteří v přejdou na jinou základní školu.

Anglický jazyk v třídách 1. i 2. stupně vyučují učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku v základní škole. Potřebné jazykové a metodické dovednosti získali studiem cizího jazyka na vysoké škole, ve státní jazykové škole nebo v kursech. Personální podmínky výuky anglického jazyka se v tomto ohledu neliší od jiných ostravských základních škol.

Výuka je realizována v kmenových třídách, častěji však v odborných učebnách. Prostředí jazykové učebny i kmenových tříd je podnětné a estetické. Podmínky pro dodržování psychohygienických zásad jsou splněny. Využívány jsou nástěnné tabule s přehledy hlavního gramatického učiva, žáci mají k dispozici slovníky, nechybí videomagnetofon. Vyučující mají k dispozici magnetofony. K učebnicím byly pořízeny odpovídající zvukové nahrávky a k učebnicím Project English také videonahrávky. Vybavení školy pomůckami a odbornou literaturou pro výuku cizích jazyků dostačující.

Vyučovacím hodinám dominovala práce vyučujících. Žáci obvykle po vyvolání odpovídali na otázku vyučujícího. Jen výjimečně nebo v poměrně malém rozsahu byl požadován souvislý jazykový projev. S tím souvisí i malé uplatnění práce ve skupinách. Metodika práce s magnetofonovými nahrávkami byla zvládnuta. Je ovšem žádoucí věnovat jí větší prostor časový. Komunikativním cílům výuky je třeba věnovat větší pozornost. Není možno, aby vyučující tolerovala skutečnost, že žáci na otázku, kterou formuluje anglicky, odpovídají česky.

Motivace např. pomocí písničky či jazykové hry se objevila jen zřídka v nižších ročnících. Úvodní motivace (oznámení cíle hodiny) se objevila ve většině vyučovacích hodin. Někdy však zcela chyběla, nebo byla velmi stručná, takže o jejím účinku lze pochybovat. Pochvaly v průběhu vyučovacích hodin byly nejčastější motivační metodou. Závěrečné shrnutí učiva spojené s hodnocením práce v hodině bylo výjimkou.

Interakce a komunikace odpovídala věku žáků v jednotlivých ročnících. V některých případech se ovšem objevila nežádoucí interference mateřského jazyka (zbytečné překlady pracovních pokynů do češtiny). Mezi žáky převládal pozitivní vztah k výuce.

Přes výše uvedené nedostatky byla celkově oblast plánování hodnocena jako ještě vyhovující. Podmínky výuky jsou velmi dobré. Organizace výuky, motivace a hodnocení žáků, interakce a komunikace byly na průměrné úrovni.

Výuka anglického jazyka byla celkově hodnocena jako průměrná.

Přírodověda

Ve dvou pátých třídách byly provedeny hospitace v hodinách přírodovědy.

Časová dotace hospitovaných předmětů je v souladu s učebním plánem, probírané učivo je obsaženo v učebních osnovách příslušného ročníku i v tematických plánech vyučujících. Kontinuita výuky přírodovědy v třídách 1. stupně a přírodopisu v třídách 2. stupně je zajištěna, neboť škola má dobře zpracované tematické plány pro všechny ročníky. Výukové cíle sledovaných hodin byly stanoveny vhodně, přiměřeně a s ohledem na aktuální stav třídy.

Obě vyučující splňují podmínky pedagogické a odborné způsobilosti pro práci na 1. stupni.

Učebny jsou pro výuku vhodné, pedagogicky podnětné a esteticky upravené. Výzdoba tříd je zčásti založena na využití výtvarných prací žáků. Subjektivně posuzované světelné a tepelné podmínky byly v době inspekce dobré. Vybavení tříd školním nábytkem je dobré, lavice a židle jsou nové. Tempo výuky bylo přiměřené. Relaxační chvíle byly zařazeny pouze ojediněle.

Vyučovací hodiny byly kvalitně připravené, dobře promyšlené. Velmi dobrá byla příprava tabule. Žáci obou tříd mají vytvořeny pracovní i kázeňské návyky, dovedou se soustředit i samostatně pracovat. Patrná byla diferenciací učiva podle schopností žáků. Byly respektovány didaktické zásady, efektivita hodin byla vysoká. Učitelky často užívaly aktivizující a tvořivé formy práce, a to značnou měrou přispívalo k udržení pozornosti žáků. K výuce byly užívány převážně tabule, učebnice a kartičky s různými úkoly. K procvičování učiva měly vyučující dostatek času. Ve věcné a odborné správnosti výuky nebyly shledány nedostatky. Hodnocení žáků bylo prováděno.

Oblast plánování a přípravy výuky byla hodnocena jako velmi dobrá, totéž se týká oblasti organizace, forem a metod výuky, motivace a hodnocení. Rovněž oblast podmínek výuky, interakce a komunikace byla hodnocena jako velmi dobrá.

Úroveň výuky přírodovědy byla hodnocena jako velmi dobrá.

Přírodopis

Výuka přírodopisu odpovídá v časové dotaci učebnímu plánu. Učivo je členěno do jednotlivých ročníků podle osnov.

Předmětu vyučují tři pedagogicky a odborně způsobilí vyučující. Výuka byla sledována u jedné vyučující ve třech vyučovacích hodinách. Další vyučující nemohli být pro zdravotní problémy navštíveni.

Vyučování probíhá v kmenových třídách, odborná učebna přírodopisu zatím není k dispozici. Didaktickou techniku vyučující nevyužila. Žáci jsou vybaveni kvalitními učebnicemi nakladatelství Prodos a pracovními sešity. Učební pomůcky byly účelně využívány. Kabinet přírodopisu je dobře vybaven pomůckami.

Relaxační chvílky nebyly do vyučovacích hodin zařazeny. V jedné z navštívených tříd mají sociodemografické podmínky některých žáků negativní vliv na výuku.

Ve vyučovacích hodinách nebylo využíváno rozmanitých vyučovacích metod, jednalo se spíše o frontální způsob výuky. Učivo bylo interpretováno věcně správně. V průběhu výuky bylo jen sporadicky využíváno mezipředmětových vztahů. Nebyl dostatečně vytvořen prostor pro samostatné a aktivní učení. Organizace výuky neumožňovala všem žákům úspěšné uplatnění. V jedné třídě nebyli žáci schopni aplikovat učivo. V jiné vyučovací hodině se vyučující pokusila uplatnit individuální a skupinové aktivity, což ale pro nezájem žáků nepřineslo očekávaný výsledek. Žáci nebyli dostatečně motivováni. Při zadávání úkolů je respektována zásada přiměřenosti. Hodnocení žáků bylo sporadické, ale bylo pozitivně zaměřeno.

Osobnost žáka byla respektována. V jedné třídě se nepodařilo vytvořit dostatečný prostor pro diskusi. Vyučující totiž velmi obtížně zvládá projevy nežádoucího chování žáků a někteří žáci nemají pozitivní vztah k výuce.

Oblast plánování a přípravy výuky byla hodnocena jako průměrná, oblast organizace, forem a metod výuky, motivace a hodnocení byla ve dvou hodinách hodnocena jako průměrná a v jedné hodině jako ještě vyhovující. Rovněž oblast podmínek výuky, interakce a komunikace byla hodnocena ve dvou hodinách jako průměrná a v jedné jako ještě vyhovující.

Úroveň výuky přírodopisu byla hodnocena jako průměrná.

Zeměpis

Kontrolou zápisů v třídních knihách a přímým pozorováním v hospitovaných hodinách bylo zjištěno, že výuka sledovaných předmětů probíhá podle deklarovaných učebních dokumentů.

Ve všech ročnících i v součtu za 6. - 9. ročník je časová dotace sledovaného předmětu v souladu se vzdělávacím programem. Probírané učivo je obsaženo v tematických plánech, které jsou zpracovány s ohledem na podmínky ve škole. Zvolená skladba jednotlivých celků zeměpisu neporušuje logické a didaktické zásady i mezipředmětové vazby. Během konání inspekce byl dlouhodobě nemocen pedagog, který vyučuje převážnou část hodin tohoto předmětu. Vedení školy se snažilo zajistit zastupování na odborné úrovni.

Výuka zeměpisu je personálně zajišťována třemi vyučujícími s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Materiální podmínky pro výuku tělesné výchovy jsou na průměrné úrovni. Je relativní dostatek globusů a sešitových atlasů, chybí však atlasy světa s komplexní nabídkou tematických map. K dispozici je didaktická technika - diaprojektor a video. Školní videotéka je nedostatečná, chybějící nahrávky jsou ale pro potřeby výuky půjčovány ze střediska služeb školám. Nástěnného mapového materiálu je dostatek, větší část je již staršího data výroby, je proto opotřebovaná (ovšem i vlivem nešetrného zacházení při výuce). Množství nových učebních pomůcek nakoupených v posledních letech je malé. Žáci mají k dispozici dostatek učebnic z produkce České geografické společnosti.

Výuka probíhala v kmenových třídách s odpovídající velikostí i vybavením. Světelné a tepelné podmínky byly dobré. Část učeben je vybavena novým žákovským nábytkem, který odpovídal antropometrickým požadavkům.

Ve stavbě a organizaci hodin převažovaly metodicky správné standardní postupy, rutinní metody s dominantní úlohou učitele a frontální samostatnou prací žáků. V ojedinělých případech došlo k neefektivnímu využití vyučovacího času. Šlo např. o časově dlouhé prověřování znalostí žáků. Ve výuce byla účelně použita didaktická technika i ostatní převážně mapový materiál. Organizace výuky však nevytvářela prostor pro individuální či skupinové aktivity žáků. Učivo bylo interpretováno věcně správně v souladu se současnými poznatky.

Všechny hospitované vyučovací hodiny obsahovaly už v úvodní části motivaci, avšak z pohledu žáků nebyla vždy dostatečná a ne vždy navodila potřebnou atmosféru. Závěrečné hodnocení výsledků vyučovacích činností s ohledem na cíl hodiny bylo spíše výjimkou. Ověřování pochopení látky probíhalo ústní i písemnou formou. Otázky při opakování byly spíše zaměřeny na pamětní zvládnutí učiva, nikoli na pochopení vztahů a souvislostí. Žáci vesměs prokazovali průměrné znalosti učiva.

Oblast interakce a komunikace při výuce se vyznačovala převážně dohodnutými pravidly jednání, která však nebyla vždy žáky akceptována. Při práci nebyl vytvářen dostatečný prostor pro vzájemnou kooperaci a komunikaci. V části hodin byli žáci často vedeni k velmi stručným odpovědím. Verbální a neverbální úroveň komunikace vyučujících byla na průměrné úrovni. Projevy nežádoucího chování žáků zvládali ne vždy úměrně k dané situaci.

Na základě uvedených skutečností byla oblast plánování a přípravy výuky zeměpisu hodnocena jako velmi dobrá, podmínky výuky po stránce personální jako vynikající, materiální podmínky byla hodnoceny jako průměrné. Organizace, formy a metody výuky byly ve sledovaných hodinách hodnoceny jako průměrné. Rovněž oblast motivace, hodnocení a komunikace byla hodnocena jako průměrná.

Celkově byla kvalita výuky zeměpisu hodnocena jako průměrná.

Tělesná výchova

Časová dotace předmětu tělesná výchova odpovídá přijatému vzdělávacímu programu. Cvičební prvky příslušného ročníku jsou obsaženy v tematických plánech v souladu se vzdělávacím programem. Kontinuita výuky je zajištěna. Výukové cíle byly v jednotlivých

hodinách stanoveny vhodně a přiměřeně. Vyučující je promyšleně přizpůsobovali aktuálnímu stavu třídy. Vyučující jsou informováni o žácích se zdravotními obtížemi a ohleduplně je zapojují do výuky.

Předmět je vyučován odborně a pedagogicky způsobilými učiteli, což se příznivě projevilo ve velmi dobré kvalitě výuky.

Pro výuku tělesné výchovy je využívána vlastní prostorná tělocvična, která je průměrně vybavena sportovním náčiním. Venkovní prostory lze hodnotit jako ještě vyhovující, škola disponuje pouze neohrazenou zatravněnou plochou s nevyhovujícím doskočištěm bez atletické dráhy a dalších venkovních sportovišť.

Struktura vyučovacích hodin odpovídala věkovým zvláštnostem, pohlaví cvičenců a výukovým cílům. Organizační pokyny byly jasné a srozumitelné. Bylo dbáno na bezpečnost cvičenců. Metodické postupy byly správné a odpovídaly současnému stavu teorie a praxe tělesné výchovy. Na 1. stupni ve výuce převládaly soutěživé prvky, na 2. stupni již nácvik jednotlivých cvičebních prvků. V hodinách bylo umožněno úspěšné uplatnění všech žáků, jejich fyzické zatížení bylo úměrné věku a schopnostem. Vyučovací čas byl efektivně využit.

Žáci byli ve většině hodin pozitivně motivováni (např. seznámením s průběhem vyučování, průběžným kladným hodnocením). K výuce projevovali pozitivní vztah. V závěru učitelé prováděli hodnocení výkonů žáků, byly respektovány individuální dispozice a oceňována snaha a pokrok. Hodnocení také obsahovalo analýzu chyb a nedostatků.

V oblasti interakce a komunikace byla pedagogy i žáky respektována dohodnutá pravidla jednání, komunikace byla založena na vzájemné důvěře. Úroveň vyjadřování vyučujících byla ve všech navštívených hodinách velmi dobrá. Vážné kázeňské problémy nebyly v průběhu inspekce zaznamenány, drobné přestupky byly řešeny přiměřeně a taktně.

Na základě uvedených skutečností byla oblast plánování a přípravy výuky tělesné výchovy hodnocena jako velmi dobrá. Hodnocení personálních podmínek výuky bylo vynikající, psychohygienické podmínky byly velmi dobré, materiálně technické průměrné. Oblast organizace, forem a metod výuky sledovaného předmětu, stejně tak účinnost motivace a způsobu hodnocení žáků ve vyučovacím procesu i vzájemná interakce a komunikace mezi žáky a pedagogy i mezi žáky navzájem jsou rovněž hodnoceny jako velmi dobré.

Celkově byla kvalita výuky tělesné výchovy hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Hodnocení vzdělávání se ve většině předmětů, jež byly v průběhu inspekce sledovány, shoduje. V oblasti plánování výuky škola respektuje časové dotace jednotlivých předmětů, jak je uvádí učební plán. Ve většině případů je probíraný obsah učiva v souladu s učebními osnovami, v předmětu anglický jazyk ale bude nutné přijmout okamžité změny v rozvržení učiva v některých nejvyšších třídách. Plánování a příprava výuky má celkově velmi dobrou úroveň, což platí i pro oblast podmínek výuky. To, že je kvalita vzdělávání celkově hodnocena jako průměrná, závisí především na průměrném hodnocení organizace výuky, užitých vyučovacích forem a metod, na průměrné motivaci žáků a občas i na úrovni interakce a komunikace hodnocených stupněm ještě vyhovující. Lepších výsledků dosahovali ve výše uvedených oblastech vyučující 1. stupně.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dokument Hlavní úkoly pro školní rok 2000-2001 projednaný a schválený 31. srpna 2000 pedagogickou radou uvádí v první části dlouhodobé koncepční priority v horizontu do roku 2005. Dlouhodobé záměry školy nebyly projednány se zřizovatelem. V další části dokumentu, který zastupuje plán práce školy na školní rok 2000-2001, jsou obecně formulovány úkoly v oblasti výchovně vzdělávací bez uvedení forem, jak úkoly realizovat. Plánovány jsou kromě čtvrtletních kontrolních prací též opakovací prověrky na začátku školního roku, zmíněna je povinnost prokazatelně informovat zákonné zástupce o změnách v chování a prospěchu. V části věnované řídicí činnosti je obecně zmíněna nutnost sjednocovat klasifikaci (zřejmě pomocí metodických orgánů a např. i čtvrtletních kontrolních prací), ale nejvhodnější způsob sjednocení hodnocení a klasifikace, totiž vydání vnitřního klasifikačního řádu, uvedena není. Dokument Hlavní úkoly uvádí i akce plánované v školním roce 2000-2001 a organizačně provozní termíny (zápis, termíny porad a třídních schůzek).

Výuka probíhá podle schválených učebních plánů. Pro žáky, kteří navštěvují v školním roce 2000-2001 1. a 6. ročník, zpracoval ředitel školy učební plán, který zahrnuje hodinové dotace i v dalších ročnících školní docházky na 1., resp. 2. stupni. Obdobné plány je třeba zpracovat (po zjištění počtu odučených hodin v předchozích letech) i pro zbývající ročníky školy.

Nabídka volitelných předmětů pro žáky 7. - 9. ročníku je bohatá. Její skladba vychází z možností školy a vstřícně reaguje na požadavky zákonných zástupců, pokud jde o přípravu na přijímací řízení. Škola bohužel nenabízí nepovinné předměty.

Funkci výchovné poradkyně vykonává od roku 1996 učitelka, jež splňuje požadavky uvedené ve vyhlášce č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. V plánu práce výchovné poradkyně jsou zachyceny celoroční úkoly a úkoly na jednotlivé měsíce školního roku. K dlouhodobým úkolům patří spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou, vedení evidence žáků se specifickými poruchami učení a chování a žáků talentovaných, spolupráce s třídními učiteli a vedením školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů a při řešení výchovně vzdělávacích problémů žáků a systematická informační činnost zaměřená na profesionální orientaci vycházejících žáků.

V školním roce 2000-2001 eviduje výchovná poradkyně 93 žáků se specifickými poruchami učení. Na doporučení pedagogicko-psychologické poradny je 25 žáků se specifickými poruchami učení zařazeno do 9 skupin ambulantní reedukační péče, již zajišťují pedagogové školy. S individuálními učebními plány pro všech 25 žáků byli zákonní zástupci prokazatelně seznámeni. Rovněž byli na počátku školního roku seznámeni s možností hodnotit prospěch žáka širším slovním hodnocením.

Výchovná poradkyně seznamuje pedagogické pracovníky s aktuálními problémy na poradách a prostřednictvím nástěnky ve sborovně, spolupracuje s protidrogovou preventivkou, je v kontaktu se středními školami a učilišti, organizuje besedy zaměřené na další vzdělávání vycházejících žáků a na prevenci kriminality.

Pro žáky a rodiče má výchovná poradkyně stanoveny konzultační hodiny. Po předchozí domluvě spolupracuje s nimi i jindy. Zákonné zástupce informuje o postupu při vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně a o možnostech studia vycházejících žáků. Vedení školy zakoupilo počítačový program pro zjišťování předpokladů úspěšného profesionálního uplatnění žáků. Žáci jsou ve škole seznamováni s problematikou pomocí nástěnek.

Organizování

Řád školy byl projednán a schválen pedagogickou radou 31. srpna 2000. Je vyvěšen ve třídách. Vychází z práv žáků zachycených ve 12 bodech. Dále se zabývá především chováním žáků. Ustanovení bodu 5 oddílu Chování žáků, jež se týká nařízeného pobytu žáků mimo školní budovu v době polední přestávky, vyvolalo v dotaznících, které rodiče v průběhu komplexní inspekce vyplnili, negativní ohlas. Pobyt žáků ve škole by bylo vhodné řešit např. zavedením dalšího kroužku či zřízením školního klubu. Žákům, kteří porušují školní řád, hrozí podle formulace uvedené v bodě 8, že se budou po ukončení vyučování podílet na úklidu. Jde o postup, který je dle ředitele školy velmi účinný. Ovšem žákům je možno ukládat jen takové tresty, jež jsou zmíněny mezi výchovnými opatřeními ve vyhlášce č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Při formulaci bodu 8 řádu školy zřejmě nebylo vzato v úvahu nebezpečí úrazu, k němuž by mohlo případně dojít. Celkově však v školním řádu převládá respekt k osobnosti žáka. Řádně byly vypracovány vnitřní řady školní jídelny a odborných učeben (včetně tělocvičny, školního hřiště, školního pozemku a skleníku). Nevhodné chování v školní jídelně může být dle znění uvedeného v řádu školní jídelny trestáno dočasným nebo trvalým vyloučením ze stravování. Zmíněné ustanovení je dle sdělení ředitele zaměřeno především na cizí strážníky. V případě žáků školy by se totiž muselo postupovat v souladu s § 14 odst. 3 písm. b) zákona č. 564/1990 Sb.

V materiálu Povinnosti pedagogických pracovníků z 1. listopadu 1999 jsou kromě jiného obecně zmíněny i povinnosti učitele dozírajícího na chodbách a v školní jídelně. V úkolech třídních učitelů není výslovně uvedena povinnost provádět pedagogickou a další diagnostiku třídy, což by bylo při výchovných problémech a náznacích šikany, jež byly v dotaznících některými rodiči zmíněny, velmi potřebné.

V řádu školní družiny z 31. srpna 2000 je v bodě 3 uvedeno, že rodiče jsou povinni uhradit úmyslné poškození majetku školní družiny nebo věci jiného dítěte jejich dítětem. Není však uvedeno, o jaký závazný předpis se povinnost opírá. Úhradu škod na majetku je samozřejmě třeba ve spolupráci se zřizovatelem vymáhat. V tomto duchu by bylo vhodné změnit formulace řádu školní družiny. Ovšem vymáhání úhrady za úmyslné poškození majetku zřizovatele by se nemělo omezovat jen na majetek umístěný ve školní družině. Škody na majetku žáků jsou zřejmě řešeny plněním na základě pojištění, a proto formulace požadavku na úhradu ze strany zákonných zástupců by měly brát v úvahu podmínky pojistné smlouvy.

Při kontrole protokolů komisionálních zkoušek bylo zjištěno, že komisionální zkoušky, jež proběhly v období od 1. listopadu 1999 do doby komplexní inspekce (tedy v období, kdy za průběh komisionálních zkoušek odpovídal současný ředitel školy), proběhly v souladu s ustanoveními vyhlášky č. 291/1991 Sb. V předchozím období byli někteří žáci školy podrobeni komisionálnímu přezkoušení, které se neopíralo o znění výše uvedené vyhlášky, a proběhlo fakticky v rozporu s jejím zněním. Komisionálním zkouškám byli totiž podrobováni např. i žáci, kteří pro dlouhotrvající nemoc nemohli být hodnoceni na konci klasifikačního období nebo nepředložili úřední překlad vysvědčení ze zahraniční školy. Škola nebrala v úvahu, že žákům je možno ukládat pouze takové povinnosti, které jsou přímo uvedeny v platných zákonných předpisech. Po zhodnocení případů, kdy byli žáci nuceni vykonávat komisionální zkoušky, pro které nebyl důvod, lze konstatovat, že až na zbytečný stres ze zkoušky před tříčlennou komisí, nebyli zkoušení žáci poškozeni (žádný nebyl nucen opakovat ročník a hodnocení, které bylo v protokolech uvedeno, se pohybovalo obvykle v rozpětí klasifikačních stupňů výborný a velmi dobrý).

Dokumentace školy je vedena (viz seznam v oddílu Výčet dokladů této zprávy). Ředitel

předložil rozhodnutí o zařazení do sítě škol čj. 01/07/99-98, jakož i doklady či kopie dokladů k vydání původního rozhodnutí o zařazení do sítě škol (posudek k užívání objektu, posudek krajského hygienika, potvrzení z 20. prosince 1995 vydané zřizovatelem místo zakládací listiny). Vyplňování třídní dokumentace, tj. třídních knih, třídních výkazů a katalogových listů, má vcelku dobrou úroveň. Většina vyučujících dodržuje pokyny k vyplňování a provádění oprav, jež vedení vydalo. Jen výjimečně se vyskytlo přelepování údajů či překrývání pomocí opravného laku. Důležitá sdělení o žákovi (např. odklad školní docházky) jsou ve většině případů vpisována do příslušné rubriky katalogového listu a zároveň je přiložena kopie dokladu. V několika případech není z katalogového listu jasný průběh školní docházky, jelikož věk žáka neodpovídá ročím školní docházky a zařazení do ročníku. Při zápisu nebylo přesně zjištěno, zda byl proveden odklad školní docházky, nebo zda rodiče porušili zákon a dítě přivedli k zápisu s ročním zpožděním. Odklady školní docházky, které provedl ředitel školy, jsou podloženy lékařskými posudky. V některých posudcích ovšem není uvedeno, že důvodem pro odklad školní docházky je nezralost dítěte. Některé odklady byly provedeny na základě ústní žádosti zákonných zástupců, což by mohlo vést k dohadům, zda byly dodrženy lhůty správního řízení. Například písemná žádost zákonných zástupců (odklad č. 17/2000) z 19. ledna 2000 byla kladně vyřízena až 15. září 2000. Správní řízení však nebylo přerušeno a navíc po začátku školního roku nebylo možno provést odklad školní docházky. V úvahu přicházel pouze dodatečný odklad školní docházky.

Vedení školy tvoří ředitel školy a jeho dvě zástupkyně. K pravidelným schůzkám je svoláváno širší vedení školy. Ve škole pracují metodická sdružení a předmětové komise. Pedagogická rada - poradní orgán ředitele školy - je pravidelně svolávána. Z porad jsou pořizovány zápisy. V některých případech je v zápisech použita nepřesná, zavádějící informace. Například místo správního „pedagogická rada projednala,“ je uvedeno „pedagogická rada schvaluje,“ udělení ředitelské důtky.

Ředitel školy přijal a zveřejnil opatření k poskytování informací, ve kterém zároveň zabezpečil ochranu osobních dat žáků a pracovníků školy.

Rozvrhy hodin splňují požadavky vyhlášky č. 291/1991 Sb., pokud jde o stanovení délky přestávek (délka jedné přestávky při odpoledním vyučování byla v průběhu inspekce prodloužena na požadovaných 10 minut), počtu vyučovacích hodin v jednom sledu i počtu vyučovacích hodin v jednom dni.

Zákonní zástupci žáků jsou informováni o prospěchu a chování pomocí žákovských knížek a deníčků. Další informace jsou jim poskytovány na třídních schůzkách či individuálně dohodnutých konzultacích. Třídní učitelé pořizují ze schůzek zápisy, jejichž součástí jsou i dotazy a připomínky zákonných zástupců, jež jsou následně zodpovězeny vedením školy.

Z odpovědí v dotaznících, jež byly v průběhu komplexní inspekce vyplněny zákonnými zástupci, vyplývá, že veřejnost je velmi dobře informována o práci školy. Mezi zákonnými zástupci převládá kladné hodnocení práce školy. Vysoce je oceňována zejména zájmová činnost, kterou škola nabízí. Někteří ze zákonných zástupců by ovšem uvítali další rozšíření zájmové činnosti, protože si uvědomují její důležitost v oblasti prevence negativních jevů mezi dětmi a mládeží. Školní klub byl už zmíněn jako jedna z možností, jak vyjít požadavkům zákonných zástupců vstříc. Další možnosti (např. zaměstnání placených externistů nebo i vyučujících školy, kteří by po školním zaměstnání vedli zájmové kroužky) bude možné uskutečnit zřejmě až po přiznání právní subjektivity škole. K zkvalitnění práce školy v oblasti trávení volného času by přispělo i zavedení nepovinných předmětů, které bohužel v současné době škola nenabízí.

Výroční zpráva o činnosti školy v školním roce 1999-2000 obsahuje náležitosti stanovené v zákoně. Výroční zpráva o hospodaření za rok 1999, ta ovšem zahrnuje pouhé dva měsíce působení současného ředitele školy, obsahuje všechny náležitosti, které požaduje zákon č. 564/1990 Sb. Velmi dobrou úroveň má komentář, kterým ředitel zprávu vybavil. I když v platných předpisech není výslovně požadováno, aby nákup základních školních potřeb byl podrobně ve výroční zprávě rozváděn, získala by výroční zpráva na vypovídací hodnotě, pokud by v ní bylo pomocí příloh zveřejněno, jaké základní školní potřeby obdrželi žáci 1. ročníku a jaké žáci integrování (samozřejmě bez uvedení jmen). Následná prezentace výroční zprávy o hospodaření např. na třídních schůzkách by pomohla odstranit jedno z nedorozumění, jež se objevilo v dotaznících zadaných zákonným zástupcům v průběhu komplexní inspekce. Několikrát se v dotaznících totiž objevil požadavek, aby byly všem žákům přidělovány základní školní potřeby, což ovšem platné předpisy už neumožňují, jde-li o finanční prostředky ze státního rozpočtu.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy se snaží ve školní praxi realizovat nové podněty ve vzdělávání. Podporuje vstřícnou a klidnou pracovní atmosféru ve sboru, ale vyžaduje také přijetí osobní odpovědnosti za výsledky práce. Část kontrolních pravomocí přenáší na své podřízené.

V době komplexní inspekce pracovalo ve škole 36 pedagogických pracovníků. Ředitel školy považuje za úspěch, že 6 z nich jsou muži. Všichni pedagogičtí pracovníci získali odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku na základní škole. Jedna z pěti vychovatelů školní družiny si doplňuje vzdělání studiem na vysoké škole.

Výroční zpráva o hospodaření školy v roce 1999 uvádí, že se 29 pracovníků školy zúčastnilo 41 akce dalšího vzdělávání. Zájem o vzdělávací akce je dle sdělení ředitele školy vysoký. V roce 2001 klade plán dalšího vzdělávání důraz na oblast informačních technologií a cizí jazyky.

Pro začínající pracovníky byli ustanoveni uvádějící učitelé.

Ředitel školy vypracoval kritéria pro přiznávání osobních příplatků. Všichni pracovníci školy jsou s nimi seznámeni, jsou totiž vyvěšena na nástěnce ve sborovně školy. Znění, jež bylo v průběhu inspekce předloženo, bylo doplněno podpisem předsedy odborové organizace a razítkem.

Kontrolní mechanismy

Ředitel školy předložil písemný plán kontrolní činnosti členěný do jednotlivých měsíců školního roku a na oblasti kontroly. Plán kontrolní činnosti správně počítá s přenesením kontrolních funkcí v dílčích oblastech i na další pracovníky školy. Plán hospitační činnosti ředitele počítá s 34 hospitačními v průběhu školního roku. Záznamy z hospitační činnosti jsou pořizovány. Vyučující jsou seznamováni s jejich obsahem, což stvrzují podpisem.

Analýza zjištění z kontrol je prováděna. Svědčí o tom závěry uváděné ve výroční zprávě školy a východiska v plánu práce na nový školní rok. Výsledky kontrol jsou podkladem pro hodnocení pracovníků. Kvalitní komentář a celková úroveň zprávy o hospodaření svědčí o tom, že ani kontrola provozu školy a jejího hospodaření není zanedbávána.

Po nástupu ředitele do funkce bylo v tomto roce provedeno zhodnocení výsledků výuky v 5. a 9. ročníku pomocí testů SCIO. Výsledky zjištěné pomocí testů SCIO byly zveřejněny ve výroční zprávě za školní rok 1999-2000. Zatím lze sotva hovořit o systému pravidelného sebehodnocení, ale formulace uvedené ve výroční zprávě naznačují, že ředitel školy hodlá možností testů nadále využívat. Dlouhodobě jsou výsledky výuky zjišťovány pomocí

kontrolních prací v českém jazyce a matematice.

Hodnocení kvality řízení

Přes řadu pozitivních kroků, jež se podařilo realizovat v poměrně krátkém období jednoho roku od nástupu nového ředitele školy do funkce (zpracování koncepce školy, založení Občanského sdružení Zelená v září t. r. a zlepšení vnější i vnitřní informovanosti), je kvalita řízení hodnocena jako průměrná. Oblasti, kterým bude třeba věnovat v příštím období pozornost, jsou uvedeny v doporučeních v závěru inspekční zprávy. Pokud bude vedení školy postupovat při řešení problémů školy se stejným rozhledem jako dosud, není třeba pochybovat o tom, že příští hodnocení kvality řízení bude příznivější.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní družina

V době inspekční činnosti bylo do školní družiny zapsáno 108 žáků 1. - 5. ročníku v pěti odděleních. Ve školní družině je zajištěn ranní a odpolední provoz. Děti mohou pracovat ve čtyřech zájmových kroužcích se sportovní, hudební a výtvarnou náplní. Stanovený finanční příspěvek rodičů (80 Kč měsíčně) je placen bezhotovostním způsobem na účet zřizovatele.

Ve školní družině pracují čtyři vychovatelky a vychovatel, kteří podle osobního zaměření vedou zájmové kroužky. Školní družina užívá samostatnou budovu s vhodným vybavením, školní hřiště a vlastní tělocvičnou. Prostředí je podnětné (až na vstupní část budovy), na výzdobě prostor se podílejí žáci. Děti za příznivého počasí pobývají venku. Pitný režim je zajištěn rodinou a školou (děti si nosí nápoje z domu nebo si je mohou v družině zakoupit).

Součástí plánu školy je plán výchovné činnosti školní družiny pro školní rok 2000-2001. Jsou v něm rámcově stanoveny hlavní akce, obsah zájmové činnosti a pedagogicko organizační opatření k provozu školní družiny. Rozsah provozu odpovídá potřebám žáků a jejich zákonných zástupců. Chod školní družiny se řídí vnitřním řádem, předepsaná dokumentace je řádně vedena. Vedoucí vychovatelka je jednou měsíčně zvána k jednání vedení školy, aktuální výchovné problémy řeší s příslušnými učiteli. Zákonné zástupce dětí informují vychovatelé prostřednictvím zápisů v žákovských knížkách, dopisů, na nástěnkách ve školní družině, zúčastňují se třídních schůzek. Ředitel školy vytváří pro organizaci zájmové činnosti odpovídající podmínky, podporuje další vzdělávání vychovatelů. Kontrolou školní družiny je pověřena zástupkyně ředitele školy, která provádí ojedinělé hospitace. K odstranění zjištěných nedostatků jsou přijímána odpovídající opatření.

Zvolené metody a formy činnosti odpovídají podmínkám školní družiny a požadavkům na specifickou pedagogiku volného času. Děti jsou podporovány v kreativních činnostech. V týdenních plánech jsou vyváženě střídány odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. Školní družina umožňuje žákům přípravu na vyučování. Každý měsíc jsou pořádány akce, kterých se zúčastňují všichni žáci, pravidelná je spolupráce s nedalekým kulturním střediskem a s městskou knihovnou. Prázdninový provoz v školní družině není zajišťován.

Podmínky, kvalita řízení a organizace výchovně vzdělávací činnosti školní družiny byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- rozhodnutí o zařazení do sítě škol čj. 01/07/99-98
- „Závazný posudek k užívání objektu ZŠ Zelená,, z 14. listopadu 1995 vydaný odborem výstavby Městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz pod č. j. Výst. 2390/95/Li/Va
- posudek krajského hygienika z 15. listopadu 1995 č. j. 16 768/231.1/95
- potvrzení z 20. prosince 1995 vydané zřizovatelem místo zakládací listiny
- rozvrhy žáků školy ve školním roce 2000-2001
- statistický výkaz zpracovaný k 30. září 2000
- záznamy z pedagogických rad
- protokoly z komisionálních zkoušek
- rozhodnutí o odkladech povinné školní docházky (včetně podkladů) v letech 1999 a 2000
- třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků 1. - 9. ročníku navštěvujících školu v školním roce 2000-2001
- výroční zpráva školy za školní rok 1999-2000
- řád školy z 31. srpna 2000
- plán práce školy na školní rok 2000-2001
- tematické plány zpracované pro školní rok 2000-2001
- plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2000-2001
- rámcový plán činnosti výchovného poradce v školním roce 2000-2001
- kritéria pro přiznávání osobních příplatků a odměn
- faktury dokládající nákupy základních školních potřeb proplácených ŠÚ Ostrava
- evidence problémových žáků a individuální plány

ZÁVĚR

Pozitiva:

- evaluace výsledků vzdělávání pomocí testů SCIO
- začlenění práv žáka do úvodní části řádu školy
- 1. místo v městském kole Matematické olympiády v školním roce 1999-2000
- vysoký počet žáků zapojených do soutěží a olympiád a úspěchy žáků s tím spojené
- rozsáhlá zájmová činnost zabezpečovaná pracovníky školy
- škola je napojena na internet

Doporučení:

- vypracovat a po projednání uvést v praxi vnitřní zásady hodnocení a klasifikace
- vypracovat kritéria pro zařazování žáků 4. ročníku do jazykových skupin

- uvést v řádu školy přesný rozvrh vyučovacích hodin (začátek vyučování, délky přestávek, délka polední přestávky, konec vyučování)
- zavést po provedení průzkumu zájmu žáků a zákonných zástupců nepovinné předměty, na něž by od 7. ročníku mohly navazovat předměty volitelné
- otevřít po zjištění zájmu a po projednání se školským úřadem školní klub
- po projednání se školským úřadem uzavírat s pracovníky školy smlouvy na vedení zájmových útvarů
- zpracovat celkové učební plány s plánovanými hodinovými dotacemi jednotlivých předmětů pro celé období školní docházky na 1. a 2. stupni pro jednotlivé třídy 2. - 5. ročníku a 7. - 9. ročníku
- náplně práce třídního učitele doplnit o povinnost provádět pedagogickou diagnostiku (sociogramy, dotazníky) s pomocí výchovné poradkyně a s učiteli občanské a rodinné výchovy
- předávat všechny případy porušení § 36 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, přestupkové komisi Městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz
- zvýšit počet hospitací
- více pozornosti věnovat závěrečné části vyučovacích hodin (hodnocení a sebehodnocení)
- přehodnotit plánování výuky anglického jazyka v některých nejvyšších třídách, aby bylo probráno základní učivo uvedené ve vzdělávacím programu do konce 9. ročníku
- vyznačit v tematických plánech cizích jazyků rozšiřující učivo a přesuny učiva mezi etapami vzdělávacího programu

Hodnocení školy v předchozí inspekční zprávě bylo kladné. Předchozí inspekce ovšem proběhla v roce 1992-1993 podle jiných kritérií a za jiné situace (před změnami zákonů a předpisů platných pro školství), s jiným vedením školy a podle jiné inspekční koncepce. Nebylo proto vhodné, ba ani možné srovnávat stav školy v roce 1993 se stavem v roce 2000.

Základní škola Ostrava, Zelená 42 je celkově hodnocena v oblasti kvality vzdělávání v předmětech, jež byly hospitovány v průběhu komplexní inspekce, jako škola průměrná. To platí i pro oblast řízení školy. Zřetelná je ale tendence ke zlepšení především v oblasti řízení (podpora evaluace pomocí testů SCIO, zlepšení v oblasti vnitřní i vnější informovanosti, zlepšení v celkové atmosféře školy, což se projevilo vnějškově např. v zachycení práv žáků v řádu školy). Pozitivní změny spojují zákonní zástupci žáků (viz jejich některá vyjádření v dotaznících) s nástupem nového ředitele školy v roce 1999. Průběh a výsledky komplexní inspekce názor zákonných zástupců potvrzují.

Inspekce nezjistila neefektivní nakládání s finančními prostředky. Finanční prostředky jsou využívány ve prospěch žáků a výchovně vzdělávacího procesu.

Kvalita vzdělávání a kvalita řízení školy v roce 2000 je celkově hodnocena jako průměrná.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladislav Vančura
Členové týmu	Mgr. Šárka Hanušová
	RNDr. Libor Kubica
	PhDr. Lubomír Kratochvíl
	Mgr. Václav Leikep

V Ostravě dne 31. října 2000

Příloha

- výsledky dotazníku pro zákonné zástupce zpracované ve formě tabulky a grafu

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. 11. 2000

Razítko

Ředitel školy	Podpis
PaedDr. Aleš Koutný

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-12-04	146 429/00-05 043
Zřizovatel	2000-12-04	146 430/00-05 043
Rada školy	2000-12-04	146 431/00-05 043

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.